

Átadták a Mazsihisz Szeretetkórház menóráját

A chanukkijává alakítható menóra átadása egy újabb lépés volt a kórház teljes megújulása felé.

Az átadó eseményen **prof. dr. Grósz Andor**, a Mazsihisz elnöke arról beszélt: a menóra nemcsak díszítőelem, hanem szimbólum is, amely több ezer éve hordozza a fény üzenetét, ragyog a hit, a remény és a kitartás jelképeként. A kórház homlokzatán pedig egyszerre jeleníti meg a betegek gyógyulásba vetett hitét és reményét, valamint az intézmény orvosainak, személyzetének kitartását.

Grósz Andor szövege arról is: a hitközség elnökeként és praktizáló orvosként is elsődleges célja a Szeretetkórház rekonstrukciója, amelynek befejezéséhez – sikeres tárgyalások eredményeként – a kormány 2 milliárd 800 millió forintot biztosít az idei év költségvetéséből.

Mint mondta, ez is megerősíti abban, hogy a Mazsihisz vezetői jól döntöttek, amikor felekezeti határozták meg magukat. Így a Mazsihisz felette áll a napi politikai történéseknek, és a zsidóság érdekeit szem előtt tartva partnerként viszonyul Magyarországon mindenkor kormányához.

Megjegyezte ugyanakkor, hogy a zsidó közösséget és a kisebbségeket érintő gyűlöletbeszédre nagyon érzékenyek, és igyekeznek azonnal fellépni ellene.

A menórával a kórházat fenntartó Mazsihisz azt is üzeni, hogy szorosan kötődik a zsidó tradíciókhoz, szilárdan áll a magyarországi neológ zsidóság vallási hagyományainak talaján. Ugyanakkor mutatja közösségünk erejét is: a menóra minden generáció külön világít, de együtt alkotnak egy teljes egészet. Jelzi, hogy „büszkén vállaljuk zsidóságunkat”, „nyíltan megvalljuk identitásunkat”, hiszen mindenki számára láthatóvá teszi, ez az egyetlen zsidó kórház Közép-Kelet-Európában – fogalmazott.

Shemesh Assaf, a Mazsihisz Szeretetkórház főigazgatója házigazdaként köszöntötte a vendégeket. Beszédében elmondta: a menóra újabb lépés a kórház teljes megújulása felé, és ez fontos eszköze a betegek lelki rehabilitációjának is.

Hangsúlyozta, szerencsésnek érzi magát, hogy ezt megelőzően már kétszer volt lehetősége hasonló helyzetben állni, a Mazsihisz Szeretetkórházának II. belgyógyászati szárnya, majd a gyógyszerár, a laboratórium és a Reichmann-szárny átadásakor is.

Köszönetet mondott a kórház minden munkatársának a lelkiismeretes és kiváló munkáért, hiszen a legnehezebb időkben is mindig, minden

A kórház főigazgatója

körülmények között példamutatóan helytállnak, illetve azoknak is, akik adományok, támogatások útján segítik az intézmény működését.

Rózsa András (Momentum) polgármester azt mondta: Zuglói lakói büszkék lehetnek arra, hogy olyan

kerületben élnek, ahol a kultúrák és a vallások sokfélesége gazdagítja a közösséget, és ahol tisztelik egymás erőfeszítéseit és értékeit.

A 2 méter széles, 3 méter magas menórát Kelemen Zénó szobrászművész tervezte.

Jubileumi megemlékezésre készül az Auschwitz-Birkenai Emlékpark és Múzeum

Nagyszabású megemlékezésre készül a dél-lengyelországi Auschwitz-Birkenai Emlékpark és Múzeum a tábor felszabadításának 80. évfordulóján. Az eseményre 2025 január végén több mint 20 ország képviselőjét várják.

Piotr Cywinski, az Auschwitz Múzeum igazgatója a Nemzetközi Auschwitz Tanács nemrégiben Varsóban tartott ülésén elmondta, hogy néhány ország „magas rangú delegációkat” tervez küldeni Lengyelországba az évforduló alkalmából. Cywinski ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a megemlékezés „politikai szándékoktól mentes” lesz.

„2025. január 27-e legyen az emlékezés és a megfontolás napja, amelyen a fő üzenetet a holokauszt túlélői adják át” – mondta Cywinski. Hozzátette, hogy minden életben lévő auschwitzi foglyot meghívunk az eseményre.

A németek több mint 1,1 millió embert öltek meg az Auschwitz-Birkenai táborban a második világháború során. Az áldozatok többsége európai zsidó volt, de lengyelek, románok, szovjet hadifoglyok és más nemzetiségű rabok is voltak közöttük. A lágert a szovjet hadsereg szabadította fel 1945. január 27-én. (Körkép.sk, Lengyel Közzolgalmi Rádió)

Az Európai Unió lehető legkeményebb fellépését sürgeti a Mazsihisz

Az Európa több nagyvárosában a zsidóság és Izrael elleni uszító zavargások, atrocitások, tüntetések kapcsán a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége az alábbi hivatalos állásfoglalást teszi közzé.

Európa több nagyvárosában – Amszterdamban, Berlinben, Bolognában, Milánóban – olyan zsidóellenes zavargások törtek ki, amelyek alapján nem túlzás azt állítani: történelmi sorsfordulóhoz érkezünk. Megtörtént az eddig elképzelhetetlen: újra sorozatos zsidóellenes megmozdulások zajlanak Nyugat-Európában, zsidó embereket és közösségeket ismét közvetlen életveszély fenyeget. Ebben a helyzetben az első szavunk a szolidaritás: a Mazsihisz együttérez megfenyegetett és megtámadott testvéreinkkel.

A második azonban az, hogy ezek az események élesen rávilágítottak a korábban szilárdnak hitt biztonság törékenységre, és arra: ha Izrael Államát tendenciózusan negatívan ítéli meg a nyugat-európai sajtó jelentős része, azt a diaszpóra-zsidóság a saját bőrén érzi meg.

Bár mindenki tudja, hogy 2023. október 7-én a zsidó államot érte aljas támadás – amelynek következtében jelenleg is a létéért küzd –, de az európai közvéleményt ennek ellenére igyekeznek Izrael ellen hangolni, a terroristák cselekedeteit pedig jelentéktelennek, rosszabb esetben hőstettnek beállítani. Információhiány, tévesen értelmezett szolidaritás, illetve zsidó antiszemitaizmussal – mindhárom tényező rendkívül rossz hatást gyakorol a tisztánlátásra.

Kötelességünknek érezzük jelezni: az európai városokban Izrael-ellenes és antiszemita jelszavakat skandáló, illetve az egyre erőszakosabban fellépő tömeg nem elsősorban és kizárólag a zsidó közösségre nézve jelent veszélyt, hanem a teljes európai civilizációra.

Magyarország a zavargásokat és tüntetéseket illetően kivétel. Jelenleg a magyarországi zsidóság biztonságban van. Am tőlünk nyugatra alantás indulatok törtek felszínre, és meggyőződésünk, hogy ennek a tragikus folyamatnak csak egy olyan Európai Unió szabhat gátat, amely a lehető legkeményebb rendvédelmi eszközökkel és a leghatározottabb politikai intézkedésekkel lép fel a ma még megállítható bűncselekmények és a gyűlöletkeltés ellen.

Tömegesen támadtak a Maccabi Tel-Aviv szurkolóira Amszterdamban

Több szurkoló kórházba került, az álarcos, arabul beszélő támadók „Szabad Palesztinát” kiabálva üldözték, verték és zaklatták az izraelieket, akik pogromnak nevezték a történeteket.

Pogromot emlegetnek azok az izraeli futballszurkolók, akikre Amszterdamban egy mérkőzést követően támadtak Izrael-ellenes randalírozók. A támadás szervezett és széles körű volt, a holland biztonsági erők látszólag tehetetlenül álltak az álarcos támadó csoportokkal szemben, amelynek tagjai „Szabad Palesztinát” kiabálva üldözték, verték és zaklatták az izraelieket, olvasható a *Kibic* cikkében.

Tizenkét izraeli került kórházba, három pedig nem tudott kapcsolatba lépni a családjával az órákon át tartó erőszakos cselekmények után, amelyeket nyilvánvalóan főként helyi muzulmánok és arabok követtek el. A jelentések szerint több száz izraeli a szállodákban rekedt, attól tartva, hogy ismét megtámadják őket, amikor megpróbálják elérni a hazafelé tartó járatukat.

Izrael közölte, hogy a holland hatóságokat tartja felelősnek állampolgárai biztonságáért, miközben felké-

szült arra, hogy az IDF teherszállító repülőgépeket küldjön a rászorulóknak mentésre.

A holland hatóságok másnap reggel közölték, hogy a helyzet megnyugodni látszik, és több tucat letartóztatást hajtottak végre. Dick Schoof miniszterelnök elfogadhatatlannak nevezte az antiszemita erőszakot, és hozzátette, hogy minden elkövetőt felelősségre kell vonni. „Undorral követtem az amszter-

dami híreket” – írta Schoof az X-en közzétett bejegyzésében, amelyben azt is elmondta, hogy kapcsolatban áll izraeli kollégájával, Benjámin Netanjahuval az incidenssel kapcsolatban.

Az erőszakos cselekmények késő este kezdődtek, az izraeli Maccabi Tel-Aviv és az Ajax Amsterdam mérkőzése után. A szurkolók arról számoltak be, hogy a meccset követően arabul beszélő bandák tá-

madtak rájuk, a stadionon kívül és a szállodájuk környékén szervezett csoportok csaptak le rájuk. A támadók közül sokan álarcot viseltek, és néhányan palesztin zászlókat vittek magukkal. A közösségi médiában megjelent felvételeken is látszik, hogy a támadók izraelieket üldöznek, ütlegelik őket, és időnként földön fekvőket rugdosnak.

Az izraeliek arról számoltak be, hogy órákon át zaklatták és üldözték őket a zavargók, a helyi rendőrség hatékony beavatkozása nélkül. A héber nyelvű média szerint néhány izraelinek ellopták az útlevelét. Egyes videókon a földön fekvő személyek könyörögtek, hogy hagyják őket békén. Egyikük pénzt ajánlott a támadóinak. Egy másik felvételen egy kipát viselő férfi látható, akit az utcán randalírozók zaklattak, és azt kérdezték, honnan jött, miközben megpróbált elmenekülni. Voltak, akik gázolásra és késsel támadásról is beszámoltak.

Sokan pogromként jellemezték az élményt, amely felelevenítette a 2023. október 7-i támadások traumáját, különösen a hatóságok által nyújtott védelem hiányának fényében. (Times of Israel, Ynet)

A második pogrom október 7. óta

Különleges mizráchi zsidó szokások

November a mizráchi kultúra hónapja. A mizráchi zsidóság gazdag kulturális és vallási hagyományokkal rendelkezik, amelyek évszázadok alatt formálódtak a Közel-Keleten és Észak-Afrikában. A mizráchi zsidók sajátos ünnepeket és szokásokat őriznek, amelyek gyakran eltérnek a nyugat-európai askenázi hagyományoktól. Ebben a cikkben néhány kevésbé ismert, különleges mizráchi ünnepet és szokást mutatunk be.

Mimuna – az édes élet ünnepe peszách után

A mimuna egy különleges ünnep, amelyet főként a marokkói zsidók tartanak peszách utolsó estéjén, amikor már engedélyezett a kovászos ételek fogyasztása. Az ünnep az új kezdetekről, a bőségről és a közös-

ség vendégszeretetről szól. Az emberek otthonuk ajtaját szélesre tárják, és mindenkit, barátokat és idegeneket egyaránt, édességgel, süteménnyel és friss pékáruval várnak. Az ünnepi asztalokon gyakran megtalálhatók datolyás sütemények, édes lepények és tejtermékek, jelképezve az édes, bőséges életet.

Henna-ceremónia – a szerelem és a házasság szertartása

A henna-szertartás egy másik különleges mizráchi szokás, amelyet sok közel-keleti és észak-afrikai zsidó közösség gyakorol. A menyasszony és a vőlegény vesz részt az esküvő előtt ezen a színes ceremónián, amelynek során hennával festik meg a kezüket és a karjukat. A henna a boldogság, a szerencse és a védelem jelképe; azt mondják, távol

tartja a rossz szellemeket. A szertartás során énekelnek, táncolnak, és színes, tradicionális viseletbe öltöznek, így biztosítva, hogy a menyasszony és a vőlegény boldogan lépjen be a házasságba.

Szigid – az etióp zsidók hálánapja

A szigid egy különleges ünnep, amelyet az etióp zsidók, a Beta Izrael közösség tagjai ünnepelnek 50 nappal jom kippur után. Ez a nap a megtérés és a hálátétel napja, amikor a közösség tagjai összegyűlnek, hogy imádkozzanak, bűjtöljenek és közösen ünnepeljenek. A szigid eredetileg Etiópia hegyeiben zajlott, ahol a zsidók felmentek egy magaslatra, és Jeruzsálem felé imádkoztak. Ma már Izraelben is ünneplik, különösen Jeruzsálemben, ahol a közösség a Siratófal közelében gyűlik össze.

Széder-rítusok – a mizráchi széderest színes szokásai

A mizráchi zsidók széderestéi gyakran különleges elemekkel gazdagodnak, amelyek eltérnek az európai hagyományoktól. Egyes iraki és szíriai közösségeknél például szokás a széder minden egyes elemét rövid dallal vagy énekkel kíséni, miközben az ételt a magasba emelik és bemutatják mindenki számára. Egyiptomi zsidók hagyományával vagy zöldhagymaszárral ütögetik meg egymást a széder során, hogy emlékeztessenek a rabszolgaság fájdalmaira és arra az erőre, amelyre szükség volt a megmeneküléshez.

Hákáfot snijot – második tánc szimchát Tóra után

A mizráchi közösségek egyedi módon ülik meg a Tóra örömmünepét, a szimchát Tórát. A hákáfot snijot, vagyis a „második táncra” általában az ünnep másnapján kerül sor. Ilyenkor a szombat befejezése után a hívek ismét összegyűlnek, hogy táncoljanak a Tórával egy nyilvános esemény keretében, ahol tánc és ének erősíti a közösségi szellemet.

Sor hábor – az „óriás bika” sábbáti emlékűnnepe

A jemeni zsidók körében elterjedt szimbolikus ünnepi szokás, amelyet sor hábornak neveznek, a mesés „óriás bikához” kötődik, amit a messiási idők végén várnak, és amelynek húsát majd a megváltás után fogyasztják el. A jemeni közösségek sábbáti lakomái során gyakran szolgálnak fel bőséges húskételeket e remény szimbolizálására, jelezve a megváltás és az áldás várását.

A mizráchi zsidóság különleges ünnepei és szokásai nemcsak színesítik hagyományainkat, hanem mélyebb betekintést is nyújtanak abba, hogyan őrizték meg e közösségek saját identitásukat és kötődésüket a valláshoz, miközben különböző kultúrák hatásaival gazdagodtak.

Zucker-Kertész Lilla

SPÁNN GÁBOR

Ha zsidó, akkor színész...

Először is következzen egy kis színház- és filmtörténelmi emlékezés.

Aki látta annak idején Sinkovits Imrét Mózesként Madách Imre drámájában, az akár zsidó volt, akár nem, úgy érezhette, hogy aznap este héttől tízig a zsidóság ősatya visszatért a Nemzeti színpadára. Aki jegyet kapott az Operettszínházba a Galambos Erzi által játszott egy-személyes musicalre, a Lola Blaura, az találkozhatott az igazi jiddise máméval. Katartikus élménye lehetett annak, aki gyönyörködött Zenthe Ferenc játékában a Jób lázadása c. filmben. Nem vagyok egyedül a véleményemmel, hogy a Bessenyei Ferenc által játszott Reb Tevje a Hegedűs a háztetőn c. musicalben zsidóbb volt még a Topol-féle alakításnál is. Ezek közül a művészek közül senki nem volt zsidó. És főleg senki nem kapott zsidó színészi képzést, sőt, volt közöttük olyan, aki maximum Rózsahegyi Kálmán vagy Rákosi Sziđi színtanodájában jeleskedett, de olyan is van, aki minden előképzés nélkül lett igazi színész.

Természetesen a túldoldalon ott van a tény, hogy a magyar zsidóság hatalmas tehetségű, igazi művészekkel gazdagította a színház- és filmművészet panteonját (pl.: Kabos Gyula és Kabos László, Básti Lajos, Ráday Imre, Rátonyi Róbert, Garas Dezső és még sokan mások).

Éppen ezért nem akartam hinni a szememnek, amikor olvastam a hírt, miszerint az SZFE a Milton Friedman Egyetemmel közösen zsidó színészképző szakot indít. Mikor magamhoz tértem a röhgésből, megkérdeztem hitvesemet, nem olvasott-e arról, hogy esetleg valahol felsőfokú zsidó szemfelszedő tanszék indul. És akkor feltolult bennem a kérdés: Cui prodest? Kinek az érdeke egy ilyen eszement ötlet? A magyar zsidóságnak biztos nem, mert a sok zsidó családból, akiket ismerek, egy sem akad, ahol a gimnazista gyereküket azzal küldik el reggel: nagyon vigyázz, hogy jó legyen a dolgozatod, különben nem vesznek fel a zsidó színészképzésre.

De születtek pikáns gondolataim az ötletgazdáról is. Tudniillik az egésznek a kezdeményezője az EMIH. Ez az a zsidó egyház, melyre pártunk és kormányunk úgy tekint, mint „a rendes zsidók gyülekezetére”. Az illet természetesen időnként jutalmazni kell, ami hál’ Istennek az EMIH-hel magyarországi ejtőernyőzése óta éjjel-nappal kísért. Itt nincs hely felsorolni, hogy mi mindennel rendelkeznek, amit vagy teljesen ingyen kaptak, vagy pénzért hitelbe, úgy, hogy annak első részét törlesztették, a többit a Teremtőre bízták. Egyik ilyen volt a Magyar Kommunista Párt (!) Baross utcai székháza, amit 2019-ben kapott meg az EMIH több millió forinttal azért, hogy ott zsidó színházat csináljon. Vezetőjük optimista interjúban jelentette ki, hogy abban az épületben egy év múlva már zsidó témájú darabokat fognak játszani. Majdnem igaza van, mert az épületben ma is játszanak, de kizárólag egerek meg patkányok, mert mióta birtokolják, azon az épületen egy ablakpucolás sem történt.

Nos, a hír szerint ez lesz az otthona a zsidó színészképző szaknak. Az már csak hab a tortán, hogy az eredeti hírből az is szerepel, hogy aki felvételt nyer a zsidó színészképzésre, annak héberül és jiddisül is tanulnia kell. Már sajnos közhely, hogy Magyarország az Európai Unió azon tagja, ahol a legkisebb létszámú ember beszél idegen nyelvet. Képzelnék el, ha egy pár sikeres hallgató megtanul tökéletesen héberül, és előadnak egy eredeti nyelvű darabot, arra majd bizonyára a Mi Hazánk buszokkal fogja szállítani a rajongókat...

Második gondolatom a sértődöttség volt, mert ha az ember nem csak szemantikailag értelmezi ezt a hírt, akkor rájön, hogy e mögött egy sértő diszkrimináció is áll.

Az egykori vice szerint a 60-as években Kohn bácsi alijázni kívánt Izraelbe. Ehhez természetesen majdnem lehetetlen volt útlevelet kapni. Kohnt is berendelték a Belügybe, és egy tiszt azt kérdezte tőle:

– Kohn elvtárs! Miért akar maga elmenni itthonról? Hisz van állása, jövedelme, és itt épül a szocializmus.

– Tetszik tudni, azt hallottam, hogy a közeljövőben a fodrásokat és a zsidókat deportálni fogják.

– Ezt a hülyeséget ki beszélte be magának, Kohn elvtárs? Hát miért deportálnánk a fodrásokat?!

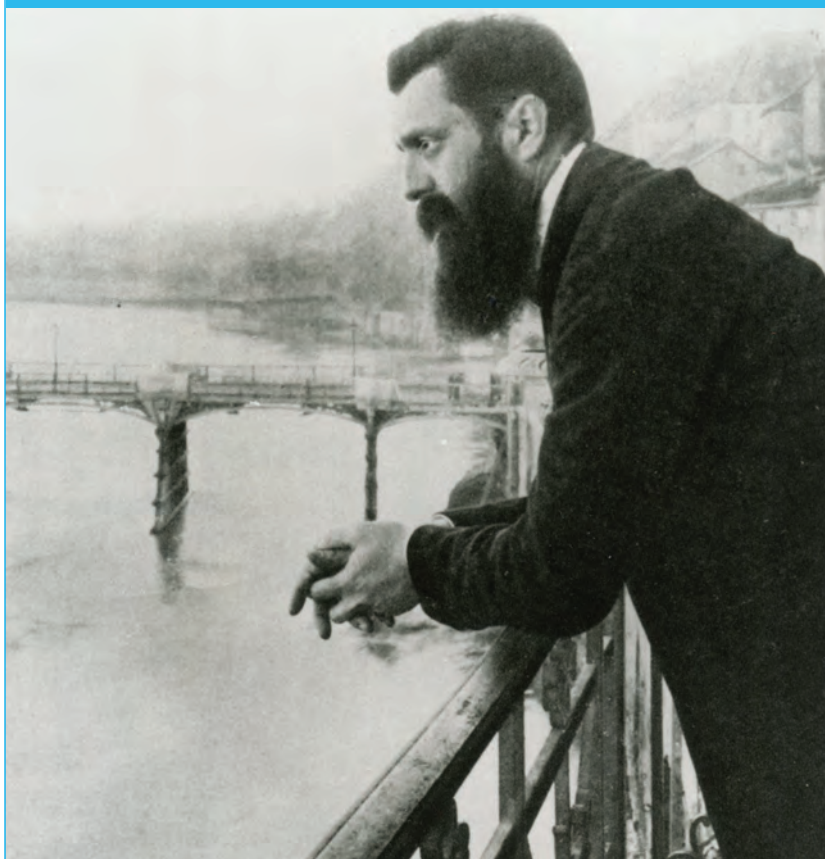
Nem vagyok színikritikus, de számomra csak kétféle színész létezik: jó és rossz.

A zsidó színészképzés mint szóösszetétel is úgy jön nekem elő, mint a békeharc vagy a katasztrófavédelem.

Miután lenyugodtam, rájöttem, hogy azért mégis lehet haszna egy ilyen képzésnek.

Amennyiben végez az első zsidó színész évfolyam és színházhoz jutnak, akkor bármit is játszottak, az előadás végi tapsrendnél a férfiak kipát vesznek, és hajlongás közben misebérachot mondanak a fizető nézőkre.

Herzl Tivadar örökül hagyta nekünk....

az Ön Öröksége is hozzájárulhat e célhoz.
Keren Hyesod UIA,
a szervezet, amely Izrael részére gyűjt adományt.

Tőlünk megtudhatja hogyan
E-mail: eli.keidar@kerenh.hu
Telefax: +972-4-6263636
Mobil: +36-30-8487380

- Pistike, mi volt ma az iskolában?

- A robbanóanyagokról tanultunk

-Holnap mi lesz az iskolában?

- Milyen iskolában...